RS AU § 196 Klimatkontrakt 2027 som en del av Klimatneutrala Gotland och Viable Cities

Ärendenummer: RS 2025/1241

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Utkast till Klimatkontrakt 2027 godkänns.

Sammanfattning

Region Gotland deltar sedan december 2024 i innovationsprogrammet Viable Cities och arbetet med missionen Klimatneutrala städer 2030. Deltagandet utgör ett strategiskt verktyg för genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin *Vårt Gotland 2040* och koncernen Region Gotlands ambitioner inom klimat-, energi- och hållbarhetsområdet. Inom ramen för satsningen har Klimatneutrala Gotland etablerats som en regional samverkansplattform under projektets period som sträcker sig fram till oktober 2027.

Ett centralt verktyg i arbetet är det årliga klimatkontraktet, som beskriver Region Gotlands prioriteringar, åtaganden och utvecklingsområden inom klimatomställningen. Kontraktet omfattar obligatoriska åtaganden, som är gemensamma för alla 48 kommuner inom Viable Cities, inom styrning och ledning, klimatberäkningar samt klimatinvesteringar. Därutöver prioriterar Region Gotland insatser inom medborgarengagemang och klimatkommunikation.

Klimatkontraktet är en överenskommelse mellan Region Gotland, sex nationella myndigheter och innovationsprogrammet Viable Cities. Syftet är att samla lokala, regionala och nationella aktörer kring gemensamma åtaganden som bidrar till att påskynda klimatomställningen. För Region Gotland utgör klimatkontraktet ett politiskt beslutat dokument som bör integreras i ordinarie styr- och ledningsprocesser. Kontraktet är dock inte juridiskt bindande utan uttrycker parternas gemensamma ambitioner, åtaganden och prioriteringar för omställningsarbetet.

Klimatkontraktet bereds och beslutas av regionstyrelsen innan det undertecknas av regionstyrelsens ordförande, av Viable Cities samt de nationella myndigheterna Energimyndigheten, Vinnova, Formas, Tillväxtverket, Trafikverket och Naturvårdsverket. Kontraktet uppdateras årligen och utgör en central del av samverkan mellan lokal, regional och nationell nivå för att nå målet om klimatneutralitet.

Det klimatkontrakt som presenteras i detta ärende är ett utkast. Innehållet kan komma att justeras i mindre omfattning, då processen för framtagandet fortfarande pågår inom Viable Cities, och beräknas slutföras i början av november. Under *Transition Lab Forum* i Malmö den 13 oktober kommer

processledare från deltagande kommuner att arbeta vidare med kontraktets innehåll.

Bedömning
Förvaltningen bedömer att Region Gotlands deltagande i Viable Cities fortsatt utgör ett strategiskt viktigt verktyg för att genomföra den regionala utvecklingsstrategin *Vårt Gotland 2040*, Region Gotlands styrmodell och för att stärka Gotlands långsiktiga konkurrenskraft, robusthet och hållbarhet.

Arbetet inom Klimatneutrala Gotland har under de första 1,5 åren bidragit till ökad samverkan mellan offentlig sektor, näringsliv, akademi och civilsamhälle. Samtidigt har erfarenheterna tydliggjort att klimatfrågorna behöver få en starkare förankring i Region Gotlands koncernövergripande styrning och ledning för att den takt i omställningen som krävs ska uppnås. Klimatkontrakt 2027 ska därför ses både som ett klimatpolitiskt åtagande och som ett strategiskt utvecklingsverktyg för Region Gotland. Kontraktet stärker kopplingen mellan klimatmål, verksamhetsstyrning, investeringsplanering och uppföljning, samtidigt som det tydliggör vikten av ett långsiktigt ledarskap för klimatomställningen.

Förvaltningen bedömer att de prioriteringar och åtaganden som redovisas i Klimatkontrakt 2027 ligger i linje med Region Gotlands styrdokument och långsiktiga utvecklingsmål. Mot denna bakgrund föreslås att regionstyrelsen ställer sig bakom Klimatkontrakt 2027 och ger Region Gotland fortsatt mandat att delta i Viable Cities gemensamma arbete för klimatneutrala städer.

Ärendets behandling under mötet
Ärendet föredras av Sara Lundin, projektledare, och Patrick Dahl, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Oscar Lindster (S) yrkar att förslaget till beslut ändras till att utkastet godkänns.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med Oscar Lindsters ändringsyrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Introduktion och vägledning Klimatkontrakt 2030, Viable Cities
Utkast till Klimatkontrakt 2027, 2026-09-15
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2016-09-15